

IKT, lek og læring i førskolelærerutdanningen

Plan for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i førskolelærerutdanningen

Innledning

IKT åpner for nye pedagogiske utfordringer og muligheter, blant annet for nye kontaktformer studentene imellom, og mellom studenter og lærere. IKT-undervisningen skal fungere som en verktøy- og kunnskapsplattform for fagene i førskolelærerutdanningen. De operative kunnskapene studentene tilegner seg gjennom de ulike kurs- og veiledningstilbudene, skal de bruke for å utvikle innhold og form i andre faglige sammenhenger, i samarbeid med lærere og miljøer som ser det hensiktsmessig å benytte IKT i undervisnings- og læringsprosesser.

Studentene må sørge for å anvende det de lærer og selv utvikle kompetansen sin videre. Studentene må blant annet kunne ta i mot og sende beskjeder med vedlegg på e-post, hente fram informasjon og beskjeder om HiO og eget studium, samt finne fram i offentlige dokumenter og hente fagstoff på Internett og bruke tekstbehandling ved innlevering av oppgaver og rapporter. I tillegg skal alle studenter ved lærerutdanningen beherske et integrert system for kommunikasjon og publisering – et læringsmiljøsystem (LMS).

Mål

Gjennom arbeidet med fagene og IKT-undervisning skal studentene tilegne seg grunnleggende ferdigheter i og kunnskaper om IKT og læring slik at IKT inngår som en naturlig del av planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningsoppgaver, og slik at de kan være personlige IKT-brukere i studietiden. Ferdigheter i og kunnskaper om IKT er relevant for de fem fagovergripende målområdene fra rammeplan for førskolelærerutdanning:

- *Faglig- og didaktisk kompetanse.* En moderne, profesjonell førskolelærer må kunne beherske IKT som en del av sitt repertoar av didaktisk verktøy. Studenten skal kunne bruke teknologien til læring og kommunikasjon, og de skal også kunne reflektere kritisk over bruken av den. Arbeidsformene skal legges opp slik at studenten bruker IKT i barnegrupper og i administrasjon av barnehagen. På tvers av fagområder/temaer skal IKT brukes som hjelpemiddel for organisering, kommunikasjon, lek og læring
- *Sosial kompetanse.* En moderne førskolelærer må være fortrolig med IKT som kommunikasjonsverktøy, og være i stand til å veilede barn og unge i deres lek med kommunikasjonsteknologien.
- *Endrings- og utviklingskompetanse.* Siden teknologien endrer seg fra år til år, er det vesentlig at studenten får prinsipiell kompetanse om teknologien og datamaskinens virkemåte, framfor konkret ferdighet i konkrete programmer.
- *Yrkesetisk kompetanse.* IKT representerer en del av det multimediale kulturlandskap barn og unge forholder seg til. Som student og framtidig førskolelærer, vil en møte etiske vurderinger i forhold til eksempelvis kommunikasjon, opphavsrett og personvern.

Innhold

IKT og læring omfatter mange aspekter og vil kunne finnes igjen i alle deler av førskolelærerutdanningen.

IKT i egne studier og som verktøy i førskolelærerprofesjonen

En moderne og profesjonell førskolelærer må kunne bruke IKT i eget arbeid. Den beste vei fram mot dette målet er å lære bruken av IKT i egen studiesituasjon. I praksis vil alle emner innen IKT og læring falle inn under denne kategorien. Her fokuseres på emner som:

- Bruk av tekstbehandling for rapportskrivning og som planleggingsverktøy
- Bruk av datamaskinen til lagring og organisering av informasjon (elektroniske/digitale mapper)
- Bruk av regneark i barnehagen
- Elektronisk bildebehandling
- Produksjon og publisering av nettsider

IKT til informasjonsinnhenting

Som førskolelærer, kommer en bort i mange ulike utfordringer. Det er ikke mulig å kunne noe om alt. Nettbaserte ressurser som grunnlag for innhenting av informasjon, kan være en sentral og nyttig del av forberedelsene. Det er derfor viktig å kunne noe om:

- Systematisk og effektivt internettsøk
- Nettikette og kildekritikk
- Søk i nettbaserte bibliotek tjenester
- Ressurssider for barnehage og utdanning

IKT til nettbasert kommunikasjon og samhandling

Tids- og stedsuavhengig kommunikasjon utgjør større og større deler av vår samhandling og kan være med på å styrke foreldresamarbeidet i en barnehage. Dette omfatter også læringssituasjoner. Det er derfor viktig å kjenne til og ha erfaring med slike systemer gjennom:

- Bruk av e-post, pratekanaler og diskusjonsforum
- Bruk av og publisering i elektroniske læringsmiljøsystemer (LMS)

IKT som didaktisk redskap

En profesjonell førskolelærer bør kjenne til elektroniske læremidler og være i stand til å vurdere nytten av disse i forhold til barns lek og læring.

- IKT- didaktiske begreper
- Vurdering av elektroniske læremidler, herunder nettbaserte
- Organisering og bruk av IKT i barnehagen
- IKT og datamaskinen som redskap i det didaktiske arbeidet med barna

Organisering og arbeidsmåter

Det vil bli gitt tilbud om opplæring i IKT- emner i tilknytning til annen fagundervisning og som frittstående undervisning. Undervisningen vil foregå som en kombinasjon av forelesninger med faglærere, nettbaserte undervisningsopplegg og øvelser med lærer/studentveileder tilstede, der enkelte deler krever nærværspåkt. Studentene må regne med noe undervisning på ettermiddags- og kveldstid. Det er viktig og nødvendig at studentene sørger for å anvende det de lærer om IKT og at de selv utvikler IKT-kompetansen sin videre.

IKT i førskolelærerutdanningen

Heltidsstudiet	Deltidsstudiet
1. Studieår Forkurs - Dus med data (før studiestart) - Grunnleggende tekstbehandling Førskolelæreren - Introduksjon til IKT (fellesforelesning i oppstartsuka) - Veiledning i gjeldende LMS - Gruppen som redskap for læring - IKT i barnehagen Faggrupperiode 1 - Digitale mapper og filbehandling - Vurdering og valg av digitalt utstyr og programvare som stimulerer til lek og kreativ bruk sammen med barna. Faggruppeperiode 2 - Nettsøk og nettikette 2. studieår Temaperiode 2: - Bildebehandling Temaperiode 3: - Nettsider og vurdering av nettsider 3. studieår Fordypningsperioden: - IKT og styrerrollen - Praktisk bruk av regneark i barnehagen Utviklings- og fornyingsarbeid i barnehage og skole: - Tekstbehandler som planleggingsverktøy Bacheloroppgave: - Behandling av store dokumenter, kildekritikk og kildehenvisninger	1. Studieår Forkurs - Dus med data (før studiestart) - Grunnleggende tekstbehandling Faggruppe 1 - Introduksjon til IKT (fellesforelesning i oppstartsuka) - Veiledning i gjeldende LMS - Gruppen som redskap for læring - Digitale mapper og filbehandling - Nettsøk og nettikette - IKT i barnehagen - Vurdering og valg av digitalt utstyr og programvare som stimulerer til lek og kreativ bruk sammen med barna. 2. studieår - Bildebehandling - Nettsider og vurdering av nettsider 4. studieår - IKT og styrerrollen - Praktisk bruk av regneark i barnehagen Utviklings- og fornyingsarbeid i barnehage og skole: - Tekstbehandler som planleggingsverktøy Bacheloroppgave: - Behandling av store dokumenter, kildekritikk og kildehenvisninger

Vurdering

Det er nærværspåkt i studiestart, som omfatter introduksjon til informasjons- og kommunikasjonsteknologi og opplæring i gjeldende læringsmiljøsystem, samt forelesningen om IKT i barnehagen. IKT-emner som gjennomgås som en del av eller sammen med andre fag, vil følge fagenes krav til nærværspåkt.

Arbeidskrav

Arbeidskrav i IKT-emner vil være integrert i de andre fagenes oppgaver, og må være gjennomført for å få studiet godkjent.